

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5286/2019
01.07.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Звонко Лукић и Милан Косановић, адвокати у ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду број Гж 3365/18 од 03.12.2018. године, у седници већа одржаној 01.07.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду број Гж 3365/18 од 03.12.2018. године и предмет враћа том суду ради поновног одлучивања о жалби тужене.

Образложење

Први основни суд у Београду је пресудом број П 3382/17 од 23.10.2017. године, првим ставом изреке, делимично усвојио тужбени захтев тужиоца, па је обавезао тужену, да му на име накнаде нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова исплати износ од 250.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 23.10.2017. године као дана пресуђења, па до исплате, у року од 15 дана. Другим ставом изреке је одбијен тужбени захтев преко досуђеног износа, а до траженог износа од 300.000,00 динара, за износ од 50.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, са законском затезном каматом почев од 23.10.2017. године па до исплате. Трећим ставом изреке је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 111.800,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до исплате, у року од 15 дана.

Апелациони суд у Београду је одлучујући о жалбама парничних странака донео пресуду број Гж 3365/18 од 03.12.2018. године којом је првим ставом изреке преиначио пресуду Првог основног суда у Београду у ставу првом и трећем изреке, па је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавеже тужена да му на име накнаде нематеријалне штете, на име претрпљених физичких болова исплати износ од 250.000,00 динара, са законском затезном каматом од 23.10.2017. године до исплате. Другим ставом изреке је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкове првостепеног поступка исплати износ од 99.100,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате, у року од 15 дана. Трећим ставом изреке је обавезан тужилац да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 12.000,00 динара, у року од 15 дана.

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда, тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/2014), па је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена и да је основана.

Према утврђеном чињеничном стању које је другостепени суд утврдио након одржане расправе пред тим судом, на којој је поново извео доказ саслушањем судског вештака и након оцене свих изведених доказа је утврдио да је правноснажном пресудом Другог општинског суда у Београду број П 308/04 од 03.06.2005. године тужиоцу досуђена новчана накнада на име нематеријалне штете за физичке болове, страх и душевне болове због умањења животне активности и наружености као последице мучења и малтретирања које је доживео када је као припадник ЈНА заробљен 08.05.1992. године од стране хрватско-муслиманских оружаних снага и у заробљеништву био до 27.05.1993. године. У међувремену од вештачења обављеног у том поступку (04.10.2004. године), код тужиоца је дошло до погоршања здравственог стања, које је у узрочно последичној вези са временом проведеним у заробљеништву и које се огледа у додатном умањењу животне активности са неуропсихијатријске и ортопедско трауматолошке стране за још 20 %. Код тужиоца је сада присутна обострана лумбоишиалгија, а у периоду од претходног вештачења (04.10.2004. године) до вештачења у овој парници (08.08.2014. године), тужилац је трпео болове јаког интензитета, трпео их је у трајању од укупно три дана, трпео је три недеље и болове средњег интензитета, болови су повремени и смањују се уз адекватну терапију лековима или физикалним третманом. Тужилац трпи стално болове слабог интензитета јер се ради о прогресивној болести хроничног карактера и неизвесно је колико ће дуго трајати и када ће се излечити. Болове трпи и данас при промени времена који могу достићи средњи интензитет. Утврђено је да је правноснажном пресудом (у овој парници) број П 65997/10 од 30.09.2016. године, тужиоцу на име накнаде душевних болова због умањења животне активности као последице погоршања здравственог стања због обостране лумбоишиалгије (10 %) и са неуропсихијатријске стране (15 %), за укупано умањење животне активности од још 20 %, досуђена накнада у износу од 440.000,00 динара, са законском затезном каматом од 30.09.2016. године. Пресуда је од стране Апелационог суда у Београду број Гж 8164/16 од 03.02.2017. године у њеном трећем ставу укинута у делу којом је тужиоцу досуђен износ од 250.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног физичког бола са законском затезном каматом од 30.09.2016. године и предмет је враћен на поновно суђење.

У наставку поступка је другостепени суд одржао главну расправу на којој је саслушао вештака др Милована Петрушића, а који је разјаснио да болове које је тужилац трпео од 2004. године, није трпео у континуитету већ да се ради о боловима који се повремено јављају у зависности од спољних фактора. Лумбоишиалгија је хронична болест која се јавља повремено у зависности од начина лечења, начина живота и од спољних фактора, временских прилика. Болест се није излечила, али са годинама она може бити у блажој форми, али не због излечења, већ због мање активности болесника. Стално се узимају средства против болова, против реума и средства за смиривање, седативи, што доводи до периода олакшавања и слабијих

реакција, а зависно од других фактора и до погоршања. Бол је стално присутан, али од начина живота, терапије и времена зависи колико се ремисије јављају и колико ће бити стања побољшања.

На основу овако изведеног доказа другостепени суд је закључио да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је тужиоцу досудио на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове износ од 250.000,00 динара, па је ту пресуду преиначио, тако што је одбио тужбени захтев тужиоца. Навео је да су физички болови које тужилац трпи због лумбоишиалгије као болести која представља погоршање тужиочевог здравственог стања, заправо обележје болести, јер је бол стално присутан, због чега се стално узимају средства против болова и за смирење. Стално присутан бол, односно бол који се јавља у зависности од начина живота и временских прилика, представља нелагодност која засигурно ограничава и отежава обављање свакодневних животних активности и таквог је значаја да заправо поприма карактер умањења животне активности. Додао је да околности на које је у изјашњењу вештак указивао, упућују на закључак да се ради о боловима трајног карактера, а такви болови имају карактер умањења животне активности и да се из тог разлога вреднују код досуђења накнаде за тако претрпљену штету, а то даље значи да нема основа да се посебно досуђује као накнада за претрпљене физичке болове.

Врховни касациони суд не прихвата за сада као правилно правно становиште другостепеног суда. Наиме, закључак да се ради о боловима трајног карактера, и да као такви имају карактер умањења животне активности је извео другостепени суд, а не лекар специјалиста, судски вештак који је саслушан на главној расправи пред другостепеним судом 15.11.2008. године. Судски вештак није питан да ли су физички болови конзумирани у онај проценат умањења опште животне активности (збирно одређен на 20 % по основу ортопедских и неуропсихијатријских последица) и вештак се о томе није изјашњавао. По оцени Врховног касационог суда једино вештак може да изведе закључак о томе да ли болови које трпи тужилац, а о којима се вештак детаљно изјаснио, имају карактер умањења животне активности, односно да ли су обухваћени приликом процене процента умањења животне активности, а по ком основу је накнада тужиоцу већ досуђена.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је морао да укине другостепену пресуду и предмет врати на поновно суђење, те ће другостепени суд поново саслушати вештака и разјаснити за сада спорну околост.

Имајући у виду изложено, одлучено је као у изреци на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић